

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

יח.

רבינו חננאל

[illegible]

זגהות מהר"ב

רש"י ד"ה ואי ס"ד
בר' דהכתיב לעיל מהאי
רא. מלת לעיל נמוק ונ"ב
ס"ל בתר האי קרא:

ה' בשרה טמא קתני. משמע דוקא בשרה אכל אדם וכלים לא והיינו משום דנפסלו בהיסקא הדעת ואם תאמר כיון דפרחה מהן טומאה חמורה אפי' טומאה קלה לא לטמאו דהא אמרי' בפ' בא סומן (נה נא.) ובפ' עבול יום (ובאים קה.) כל שסופו לטמא טומאה חמורה לא בעי הכשר^א שרץ וחשיב^ב כאלו נגע בשרץ והיינו דוקא בעוד שסופו לטמא וטומאה חמורה אכל כשאינו ראו כבר לטמא טומאה חמורה בעי הכשר כדאמרין בפרק בהמה המקשה (חולין עג.) גבי בשר הפורש מאבר מן הדין דלא מהני ליה^ג מה שסופו לטמא טומאה חמורה כשהיה עם אצלו לשויה מוכשר כיון דלאחר שפירש ממנו אין ראו לטמא טומאה חמורה וי"ל דשלי המס^ד כשמיש מעשה עץ שימש כדאמרין בהעור והדוטב (שם דף קטט.) ולכן כשפירש מאצלו בעי הכשר אכל מי חטאת צריך שיהו ראויין מתחלה לשמיה ונמא טומאה חמורה שלהן אינו מעשה עץ אלא מטעם שיהיו ראויין למשיית אדם דבעי' לא היה ראויין להזאה ולכן אף כשנפסלו לא פרהה טומאת משקין:

במלך במעיה. חזל צעודם צפיה
לא בטלו אע"פ דלמרינן
במסכת פרה (פ"ט מ"א) דכל העופות
פוסלין מי חטאת^א אור"י דהתם מיירי
קודם קדוש ונפסלים כדפ"ה^ב בהנזקין
(גיטין נג) דבעינן שמהא חיות כלי^א ה'
משום מלכא^ב (ו) וככל א"ר אומר לאחר
קידוש^א מלכא^ב להו ספיר לטמא
טומאה חמורה ומלכא^ב אינה פוסלת
אחר קידוש כדתנן במסכת פרה
(פ"ד מ"ד) מים מלכא^ב פוסלת בהן
עד שינן לתוכן אפר^א (ובספרא) יליף
לה מלכא^ב למי נדה^א וכבר הס' למי
נדה^א ובטלו במעיה משום הס' הדהת
ובתוספת^א (דמקואות פ"ח) מפסח טעמו
דרי' משום דכתיב למשמרת יצאו כלו'
שאינם למשמרת הואיל ששמה מהן
הפרה: **ל** מציינו טומאה עושה
כיוצא בה. פ"ה הקונט' דלדרשין לקמן
יטמא שאין טומאה עושה כיוצא בה
ואית ספרים דל"ג לקמן ולשון לא
מצינו לא משמע כן דמשמע דמעלמא
נפקא לן ממשמות ומפרשי לא מצינו
טומאה עושה כיוצא בה דלדרשין
לעיל^א (דף טז.) מטמא הוא^א:

יִרְבִּינָה אָמַר מְנוּפִיָּה דַקְרָא **כֵּא**
מִצִּית אִמְרַת. לֵאמֹר **כִּי**
לְטוּמַת מַשְׁקִין לֹא לְכַמוֹז אֵלֶּה חַד
יִטְמֵא חֲרֵי יִזְמִינֵה לְמַה לֵּי **כִּי** לְמַעוּטֵי שְׂאִין

טומואה עושה כיווא זה: **וְכִמָּה** בִּלְי שְׂמַטְמַט מִשְׁקִין. וא"ת מִשְׁקִין הַבְּצִין מחמת אוכל לא יטמאו אוכל מהאי ק"ו וכן אוכל הבא מחמת מִשְׁקִין לא יטמא מִשְׁקִין וי"ל דהכא עבד שפיר ק"ו דמה כלי שאין מטמא כלי משום שהוא קל שאינו אב הטומואה דכשהוא אב הטומואה מטמא כלי וכ"ש מִשְׁקִין הבאים מחמת כלי דקילי טפי אבל ממה שאין אוכל מטמא אוכל היינו לפי שאין עושה כיווא צו וא"ת מִשְׁקִין הבאים מחמת כלי שנגע במת מנלן דלא מטמאו כלי דמק"ו דכלי לא אחי דכלי שנגע במת מטמא כלי וי"ל דהאי קרא בשרץ כתיב^א אבל מִשְׁקִין שנגעו בכלי שנגע במת לא כתיב: ואלו

וּלְאִו

רבי יוסי דמוקי ליה לטמא אוכל ולא לטמא משקה כיוצא בו ולא כלי:
 ורס' דהא עלה קאי יטמא ודריש ביה יטמא לטמא את האוכל: לא
 טמא למימר דהוא טמא ואין עושה כיוצא בו: ואי ס"ר. האי יטמא
 רבי גדי אוכל ע"כ לטמא משקין מוקמי ליה לקמיה א' דהכתיב לעיל
 ויריד למעוטי אוכל מכלל דמשקין מטמאי א"כ יטמא יטמא למה לי
 אי קאמר רבי יוסי [פ.טז] לכלים טהור: ומה כלי. שטימא את המשקה
 האוכל אוכלין ומשקין מיטמאים מאיר כלי חרס ואין כלים מיטמאים
 כי לא מטמאו משקין הבאים מחמת כלי. דבהאי קל וחומר הוא
 מי מילי משקין הבאין מחמת כלי אבל משקין שנגעו בשקר יטמאווהו:
 ומשני

בצטלו במעיה. דאָינן ראוויין למי חטאת ואין עוד שמן עליהן. ואי
אית ליה לרבי יהודה משקין בעלמא מטמאו אוכל נהי דצטלי מטורת
מי חטאת לענין דלא הוי טמא אב הטומאה לטמא אדם וכלים שם
משקה טמא מי ליכא עלייהו כשאר משקין לטמא בשר זה שהוא אוכל
והוא מאי צטלו במעיה לגמרי אפילו
מלטמא בשר זה דהיינו טומאת אוכלין
קלה נהי דטומאה חמורה לא מטמאו
בשר נגעו וצטלו וכלים צטלו בתוך
ההמעים דהא אין שם מי חטאת
עליהן טומאה קלה כגון את הבשר
לנטמאו דהא משקין בעלמא ויניהו
שם טומאה לא פסק מייניהו דריטמאו
מחמת עזמן דאין נגיעה גדולה ממה
שהן נוגעין בעצמן וכי איל שם מי
חטאת מייניהו הוה ליה משקין שנגעו
במי חטאת אלף ש"מ מכלוהי הדך
צדיה וכיון דבחוץ לא מטמאו משקין
אוכלין אלף מדרבנן הכא דמילתא
דלא שכיחא לא גזיר: **טומאה חמורה.**
אדם וכלים. טומאה קלה אוכלין:
ואל בשרה טמא קאמר. דלא טימא
אלא אב הבשר אלף חטאת ויניהו

מסורת הש"ס

(א) [לנקמן כ.א.] (ב) חולין
לג: סוטה כ.א. (ג) [שמי
פרשה פ.] (ד) [ויקרא
יח.] (ה) [מראה אש מ.]
(ו) מה שטימא לעמא כח"ל
י"מ. (ז) [לח] מלחמי שם
רק דבגמרשם "רש"
ז"ל מפי שפלות משמע
כן. אמנם ברש"י חולין
ז"ל אש מנזרח כן
לעילא; (ח) [וע"ע] חסופות
גיטין כ.א. וכן [ותוס'
חולין ט: ד"ה אש יכולה,
ט] [ובספר כח"ל, י] י"מ
כחב שזה ע"ל לעילא דבור
אחד,

תורה אור השלם

1. וְכֵן כָּלִי חֶרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֵתוֹ תִּשְׁבְּרוּ: וַיִּקְרָא יֵא לֵג
2. מִכָּל הָאֵבֶל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מִיָּם יִטְמָא וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה בְּכֹל כָּלִי יִטְמָא: וַיִּקְרָא יֵא לֵד

מוסף רש"י

בו ביום דרש ר"ע
 מנחם בריטוס (תת), תמרינן
 דא ריכא דמיזי ציז
 רואו וכו' שמוציא
 צ"ן שווריה לעלמות,
 תמרינן תלמידים שנתו
 שבות לוינאם לכל,
 שוין תמלאל חורא כל ינאם
 שצ"ן שוור כדור כל ינאם
 לנחמ"ד ורנחא תורא צו
 צויר וכלא היתא הלכא
 תלמידים שוין מדרש
 פירשטא (סוסא דא), וכל
 חורא שוור אשור יפירל
 מהם וכו'. שצ"ן שפאל
 לאור תנור שוורא כל
 שוורא שנתא ורואו
 ראצון ורנחא שנתא
 שנתו ורואו שצ"ן וכו' וכו'
 (תמרינן) אצויר
 אומא שטא. כל לאש
 תמרינן שטא, אלא שטא.
 תלמוד נמי טימא שטמטא
 תמרינן (תמרינן) לימוד
 על כבוד שני. להצ נקט
 כדא לפי שטמטא שטמט
 שווא כל מרש (שם) שטמט
 צ"ן כדורא שטמט (תמרינן)
 שטמט
 בורולין, וקורא שטמט
 תמרינן (סוסא דא) שטמט
 צ"ן חולין צ"ן תמרינא
 חולין (דא).

מוסף תוספות

- א. מים ושרץ. מוֹס' מוֹס'.
 ב. (ד.) חבלא נגיפת שרץ.
 ג. חב בשר פורוסין.
 ה. האבר בעדו מחובר לא
 האבר ראויל קלבט שמזאת
 אוכלין כל זמן של
 הכשר בדמוכה וכו' ובי
 תשימש. מוֹס' מוֹס'.
 ו. וזו חות' בחמדה וזיה.
 ז. מוֹס' ר"ס. ה. שכל יחל
 כלו ויורע חלה אחר
 קדוש קדוש. ש"ס חת"ט:
 ז"ל ש"ס. ח. והואיל
 ודפריש מן לשתות ה'ה
 נעשה בן מלאכה ופסול.
 ט"ו ש"ס. י. שנתקדשה
 באפר. מוֹס' מוֹס' ר"ס.
 יא. כלומר שמור אותו לך
 ונדה לאכל עשה ש"ס.
 יב. מלאכה. מוֹס' ונגם
 לטעם הראשון דפסול
 (משום) חיתוין ככלי היינו
 קדוש קדוש ודרשנין כל
 ממים חיים אל כלי. מוֹס'
 ה'ה"ס. יג. ובי אוכל ארץ
 מלאכה. אוכל. מוֹס' ר"ס.
 יד. הוא טמא [ואין]
 עושה חקצו ב טמא
 והנה' נמצא וליפנין
 מיהה. מוֹס' ה'ה"ס. יו. וא
 רחמנא יטמא לומר שאין

הַשֶּׁרֶץ לְהִיּוֹת אוֹיֵב כְּלִי כִמְאֹן דְּמִלִּי טוֹמָא וְנִיּוֹ חֹבֵל רֶאשׁוֹן דְּאִ"כ
 אַחֲרָךְ כְּלִים שְׂבָאִירוּ יַעֲמָאוּ וּצְפָרְקִין [כ.] מִפְרָשִׁין לֵה צְהִדִּיא דְעַל כְּרַחֲךָ
 שֵׁנִי הוּא וּמִן הַכְּלִי הוּא מִקְבְּלָה שְׂמַטָּמָא אֶת הַשְּׁלִישִׁי. וְאִנִּי שְׂמַעֲמִי
 עוֹשֶׂה כִּיּוֹאֵל צוּ וְאִם לִי'ע לְרִיעַ אוֹבֵל מִטְמָא אוֹבֵל וְאִ"כ לְוֹמֵר
 כִּן מִשּׁוֹם דְּלֹא אֲשַׁכְּחֹן לֵה צְהִדִּיא וְע"י הִדְחַק נֹאמֵר וְאִ"כ כִּי אֲקַשִּׁי
 לְעַלְעִיל [יד.] וְהֵא אֵין אוֹבֵל מִטְמָא אוֹבֵל וְדַחֲק נִפְשִׁיהּ וְאוֹקְמָה מִדְּרַבְּנִן טָמָא
 יַנִּימָא כְּרִ"ע ס"ל דְּהֵא רִ"ע גּוֹפִיָה אִיירִי צִיָּה וְהוֹסִיף עֲדוּת עַל עֲדוּתוֹ
 וְלוֹקְמָן קֹאמֵר לֹא כִךְ הִיָּה וְלֹא מִנִּי לְמִינִי אֲלֵא ע"י טַעַם זֶה לֹא
 מִזִּינוּ טוֹמָאָה עוֹשֶׂה כִּיּוֹאֵל צוּ הֵי מִזִּינוּ לְרִיעַ עוֹד צְהִדִּיא אֲמַר
 לְחִתּוֹן וְע"ז בְּהוֹלֵל יִטְמֵא לְטִמְאָא אֶת הַמַּשְׁחִין וְלֹא אוֹבֵל כִּיּוֹאֵל צוּ. וְכֵּן:

גבי יומא דמשקין דקאמר רבי יוסי ^[פא] דלמטמא חוכל היכי דריש יל
וכול משקא אשר ישפה ככל כלי? אם היה המשקה הזה בתוכו של כל
מאכלינו טומאה עשושה כיוצא בה. כדאמרין לקמן ^[ע"ב] דלהכי קרינא ד
דכחדי במשקה בסיפיה דקרא לטעמא משקים קאמר ויטמא דרישא ד
מיהאי קרא טמא הוא ואמרין הוא טמא ואין עושה כיוצא בו ומדא
למיערבניהו ונתכבניהו כו'. ואימא. יטמא דסיפא טמא את הכלים וא
יהיה לו יוכל לטמא את הכלי כדאמר לקמן ^[כא] כל אשר בתוכו יטמא וטמא
מאוריכל ביה חרס משקין אלו שבאין ממחמת כלי אינו דין כו'. ויטמא
דנפקא לן דאין משקה מטמא כלי ^(א) (אימא כי לא מטמאו משקין כלי

יריביו אחר יריביו אלא למעט לומר דאין אחד מהם עושה כיוצא בו, ומסתבר למימר דמידי דכחו ואחרו של זה כטומאתו של זה, וכן בתוס' ר"פ בתוספת ביאור, ועי' מ' ס"ז, יג. ויזין דכחיה משקין שנגזרו במת כיון דלא אשכחן בשום דוכתא שיקבל כלי זה